

KONINKLIJK NEDERLANDS INSTITUUT VAN REGISTERACCOUNTANTS

JURISPRUDENTIE TUCHTRECHTSpraak

JT 2007-16 RAAD VAN TUCHT DEN HAAG

Belangenverstrengeling, eer van de stand, dreigen bij mogelijk indienen tuchtklacht, stemmingmakerij

Betrokken registeraccountant heeft tot januari 2003 accountancy werkzaamheden verricht voor klagster. Op 20 januari 2003 is tussen H, eigenaar van klagster, en betrokkene en haar partner een koopovereenkomst gesloten. Nadien zijn er tussen partijen geschillen gerezen over de uitvoering van de koopovereenkomst, welke hebben geleid tot enkele civiele procedure alsmede een zaak bij de Raad voor Geschillen.

Klagster verwijt de betrokken registeraccountant een belangenverstrengeling, het gebruik van facturen van cliënt in civiele procedures, het uiten van ongepaste dreigementen en het schuldig maken aan vuilspuiterij tijdens de procedure bij de Raad voor Geschillen.

Met betrekking tot de klacht en het daartegen gevoerde verweer overweegt de Raad van Tucht als volgt. De raad is van oordeel dat betrokkene zich niet heeft begeven in een positie waarin haar onafhankelijkheid niet meer gewaarborgd was. De raad acht aanneemelijk dat betrokkene, nadat de koopovereenkomst tot stand was gekomen, aan klagster heeft meegedeeld niet meer als accountant voor haar te kunnen werken. Betrokkene heeft dit bevestigd in haar brief van 4 februari 2003. De raad neemt bij dit oordeel mede in aanmerking dat niet gebleken is dat betrokkene na januari 2003 nog voor klagster heeft gewerkt, al heeft zij nog enkele voorschotfacturen verzonden. Betrokkene heeft onbetwist aangevoerd dat die bij vergissing zijn verzonden en dat betrokkene ze heeft gecrediteerd. Ook het verwijt inzake het gebruik van de facturen van klagster wordt ongegrond verklaard. Ter onderbouwing stelt de raad vast dat betrokkene in de civiele procedures enkele facturen heeft overgelegd welke betrekking hebben op aankopen van verkochte inventarisgoederen. Volgens klagster beschikte betrokkene daarover uit hoofde van haar werk aan de administratie van klagster. Volgens betrokkene heeft zij deze stukken van klagster verkregen bij het tekenen van de koopovereenkomst. De raad acht dit laatste aanneemelijk, daar het niet ongebruikelijk is dat verkopers de aankoopnota's overleggen van onderdelen van de over te nemen inventaris. De kopers hadden hierom mogen vragen, als klagster dat had nagelaten, en dan had klagster in redelijkheid aan dat verzoek moeten voldoen. In dit licht mogen deze stukken in de verhouding tussen klagster en betrokkene nauwelijks als vertrouwelijk worden aangemerkt. Ter zitting is gebleken dat in verband met de koopovereenkomst ook informatie is gegeven over onderhoudscontracten, hetgeen de indruk versterkt dat betrokkene toen ook de nota's heeft gekregen. Met betrekking tot het dreigement oordeelt de raad dat betrokkene onverhopen gedreigd

heeft met beslaglegging op de beide woonhuizen indien klaagster een klacht zou indienen. Zij heeft daaraan toegevoegd dat zij H hoofdelijk aansprakelijk zou stellen voor de kosten welke zij zou maken in verband met een door klaagster in te dienen klacht en dat zij dan voor eigen werk een tarief zou berekenen dat onbetwist veel hoger was dan zij voor haar werk voor klaagster placht te berekenen. De raad is van oordeel dat deze dreigementen voor een registeraccountant ongepast zijn en dat betrokkene daarmee schade heeft toegebracht aan de eer van de stand der registeraccountants. Wel heeft de raad enig begrip voor betrokkene reactie, omdat de daaraan voorafgegane correspondentie van de raadsman van klaagster in een nodeloos zeer grievende toon was gesteld. Betrokkene heeft ter zitting erkend en betreurd dat zij hiermee onjuist heeft gehandeld. Dit klachtonderdeel is gegrond. Ook de handelwijze van betrokkene in de procedure bij de Raad voor Geschillen wordt door de raad beoordeeld als in strijd met de eer van de stand. Het wijzen op privé-uitgaven van H alsmede de relatie met zijn vriendin diende in de ogen van de raad niet ter zake en waren niet meer dan stemmingmakerij. Ten aanzien van de gegrond bevonden klachtonderdelen overweegt de raad als volgt. Betrokkene is niet eerder door de tuchtrechter veroordeeld. Hierom en omdat in het bijzonder de raadsman van klaagster, voor wiens gedrag in deze zaak klaagster mede verantwoordelijk is, zich bij voortdurend heeft ingezet om de verhouding tussen klaagster en betrokkene op de spits te drijven en daarmee heftigheid in betrokkene reacties heeft opgeroepen, zal de raad volstaan met grondverklaring van de klachtonderdelen zonder een maatregel op te leggen.

1097/04.31

**DE RAAD VAN TUCHT VOOR REGISTERACCOUNTANTS EN ACCOUNTANTS-ADMINISTRATIECON-
SULENTEN TE 'S-GRAVENHAGE**

Heeft de volgende uitspraak gedaan inzake de klacht 1097/04.31 van:

ABC BV,
gevestigd te M,
klaagster,
gemachtigde: mr. R,
advocaat te T,

tegen

X RA,
kantoorhoudende te T,
verweerster.

1 Procedureverloop

1.1 De Raad heeft kennisgenomen van de gewisselde stukken te weten de klacht van 12 juli 2004, het verweer van 1 februari 2005, de repliek van 15 april 2005 en een ongedateerde dupliek, ontvangen op 16 september 2005.

1.2 De zaak is behandeld ter openbare zitting van 17 oktober 2005, alwaar namens klaagster is verschenen H, vergezeld van zijn broer J. Verweerster is verschenen, vergezeld van haar partner V. J heeft een pleitnotitie namens H overgelegd.

2 Vaststaande feiten

Op grond van de schriftelijke stukkenwisseling en het verhandelde ter zitting is, als tussen partijen niet in geschil, dan wel door een van hen gesteld en door de ander niet of niet voldoende weersproken, of op zichzelf aannemelijk, het volgende komen vast te staan.

2.1 Klaagster is eigenaresse geweest van een onroerende zaak en een daarin geëxploiteerde horecaonderneming onder de naam 'DEF', gevestigd te M.

2.2 Verweerster heeft opdracht gehad vanaf 1999 om accountancywerkzaamheden voor klaagster te verrichten, in het bijzonder de jaarrekening samen te stellen en bijstand te verlenen in administratieve en fiscale aangelegenheden. Verweerster heeft onder meer de jaarrekening 1999 samengesteld. In de tijd waarin verweerster voor klaagster werkte, werd de administratie van klaagster gevoerd door een derde, het boekhoudkantoor van de heer O.

2.3 In januari 2003 hebben klaagster enerzijds en anderzijds verweerster en haar partner, V, onderhandeld over de verkoop van DEF. Op 20 januari 2003 is tussen partijen een koopovereenkomst getekend, waarbij klaagster aan verweerster en V heeft verkocht de bedrijfsruimte, aangeduid als: 'Bedrijfsruimte in gebruik als hotel, restaurant, zalen, woonhuis met erf en parkeerterrein', zulks voor een koopsom van € 839.493,- excl. omzetbelasting. In de koopovereenkomst is bepaald dat de kopers garant staan voor de financiering van roerende zaken voor een bedrag van € 136.134,- en dat de eigendom van het bedrijfspand zou worden overgedragen zodra een solvabele huurder het pand in gebruik ging nemen, aan welke huurder klaagster rechtstreeks de roerende zaken zou verkopen. Na de totstandkoming van de koopovereenkomst hebben verweerster en V een bedrag van € 175.000,- aan klaagster betaald.

2.4 Bij brief van 4 februari 2003 deelde verweerster aan klaagster onder meer het volgende mee:

"Mede in verband met de beëindiging van mijn werkzaamheden zend ik U een overzicht van het

onderhanden werk ultimo januari 2003 evenals een overzicht van verrichte werkzaamheden.”

2.5 Verweerster heeft klaagster regelmatig voorschotnota's gezonden voor haar werkzaamheden. De laatste voorschotnota's zijn verzonden op 21 februari 2003 (voorschotnota inzake werkzaamheden t.b.v. 2001 & 2002 - januari & februari 2003, 2 * € 363,02) en 24 april 2003 (voorschotnota inzake werkzaamheden t.b.v. 2001 & 2002 - maart & april 2003, 2 * € 363,02).

2.6 Bij brief van 7 juli 2003 deelde verweerster aan klaagster onder meer mee:

“Met betrekking tot accountantswerkzaamheden voor uw bedrijf bericht ik u het volgende.

Zoals ik u al eerder heb medegedeeld kan ik niet als registeraccountant voor uw bedrijf optreden mede in die zin dat ik geen verklaring bij uw jaarrekening zal afgeven.

...

Aanvullend op het hierboven genoemde traject en situatie ontvang ik van u graag schriftelijk een opdracht indien u wenst dat ik ondersteuning verleen bij de jaarrekeningen over 2000 tot en met 2003.”

2.7 Medio 2003 zijn tussen de partijen geschillen ontstaan over de uitvoering van de koopovereenkomst. Partijen hebben in kort geding verscheidene vorderingen tegen elkaar ingesteld en verweerster en V hebben een bodemprocedure tegen klaagster aangespannen.

2.8 Bij brief van 21 augustus 2003 schreef verweerster aan de raadsman van klaagster onder meer het volgende:

“Ik zal alle uren en kosten claimen die ik moet besteden aan het weerleggen een eventuele klacht bij het Koninklijk NIVRA. Ik zal uw cliënte daarvoor hoofdelijk aanspreken waarbij ik een tarief van € 300 per uur exclusief omzetbelasting zal hanteren. Op het moment dat uw cliënte een klacht indient zal ik meteen een verzoek indienen bij de president van de Rechtbank om op beide woonhuizen van uw cliënte beslag laten leggen.”

2.9 Klaagster heeft een geschil aanhangig gemaakt bij de Raad voor Geschillen van het NIVRA in verband met door verweerster gezonden en door klaagster betaalde facturen. In deze procedure heeft verweerster op 1 februari 2005 een conclusie van antwoord ingediend. In dat stuk heeft verweerster onder meer gesteld dat de heer H samenwoont met een Surinaamse vriendin, dat de heer H cosmetische operaties voor zijn jonge vriendin heeft betaald en dat de overleden echtgenote van de heer H tot de dag van haar overlijden (juni 2004) niet wist dat haar echtgenoot een appartement deelde met de vriendin.

3 Klacht

3.1 De klacht bevat de volgende verwijten:

- A. Gelet op artikel 24 GBR-1994 is er een ongeoorloofde verstremgeling geweest van belangen. Verweerster had zich ervan dienen te onthouden een “dergelijke transactie” - naar de Raad begrijpt: de koopovereenkomst - met klaagster aan te gaan.
- B. Verweerster handelt in strijd met artikel 10 GBR-1994 door zonder toestemming van klaagster vertrouwelijke informatie en stukken zowel in de procedures in kort geding als in de bodemprocedure bij de rechtbank in te brengen.
- C. Ondanks herhaalde verzoeken blijft verweerster weigeren alle onder haar berustende boekhoudbescheiden van klaagster te retourneren en in strijd met de waarheid blijft zij beweren dat ze niets heeft.

- D. Verweerster heeft in januari 2003 misbruik gemaakt van de situatie door haar eigen belangen te laten prevaleren boven die van klaagster. Klaagster werd, gelet op de slechte gezondheidstoestand van de heer H en onder financiële druk, door verweerster gedwongen akkoord te gaan met een onaantrekkelijk bod van verweerster.
- E. Verweerster heeft zich in haar brief van 21 augustus 2003 aan de raadsman van H klachtwaardig uitgelaten.
- F. In de procedure bij de Raad voor Geschillen van het NIVRA heeft verweerster zich schuldig gemaakt aan vuilspuiterij en grievende beweringen over de heer H, die ernstig ziek is.

4 Verweer

Verweerster heeft als verweer - zakelijk weergegeven - het volgende aangevoerd:

- 4.1 Verweerster heeft onroerend goed gekocht op voorstel van de heer H en heeft toen meteen haar werkzaamheden voor klaagster beëindigd. Zij heeft samenstelwerkzaamheden verricht en heeft nooit een accountantscontrole uitgevoerd. Zij heeft nooit geadviseerd omtrent een mogelijke verkoop.
- 4.2 Verweerster heeft kopiefacturen in het geding gebracht die zij in verband met het tekenen van de koopovereenkomst van klaagster heeft ontvangen. Zij heeft geen geheimhoudingsplicht geschonden.
- 4.3 Verweerster beschikt niet over administratieve bescheiden van klaagster, zoals zij herhaaldelijk gemotiveerd in haar brieven aan klaagster heeft uiteengezet.
- 4.4 Verweerster heeft geen misbruik gemaakt van de situatie door eigen belangen te laten prevaleren boven die van klaagster. Klaagster heeft een voorstel gedaan, waarbij verweerster geen enkel risico zou lopen. Verweerster heeft dit voorstel geaccepteerd en haar opdracht beëindigd.
- 4.5 Klaagster heeft met valse beschuldigingen verweerster tot het uiterste getergd. Zij heeft gereageerd als door een wesp gestoken. Klaagster wist dat zij kosteloos een klacht bij de Raad van Tucht kan indienen.
- 4.6 Op een zitting van de rechtbank in juni 2005 blaakte de heer H van gezondheid en was hij zichtbaar vele kilogrammen aangekomen. Dit was in volledig in strijd met het over hem geschetste ziektebeeld. De heer H heeft zijn appartementen in Nederland verkocht en woont in Praag.

5 Beoordeling van de klacht

Klachtonderdelen A en D

- 5.1 Deze klachtonderdelen komen tezamen neer op het verwijt dat verweerster zich ervan had dienen te onthouden de koopovereenkomst met klaagster aan te gaan en dat zij zich, door dat te doen, in een belangenverstrengeling heeft begeven.
- 5.2 De Raad is van oordeel dat verweerster zich niet heeft begeven in een positie waarin haar onafhankelijkheid niet meer gewaarborgd was. De Raad acht aannemelijk dat verweerster, nadat de koopovereenkomst tot stand was gekomen, aan klaagster heeft meegedeeld niet meer als accountant voor haar te kunnen werken. Verweerster heeft dit bevestigd in haar brief van 4 februari 2003, volgens haar verzonden direct na haar terugkomst van vakantie. Klaagster heeft ter zitting gesteld dat zij die brief pas in juli 2003 heeft ontvangen. De Raad acht dit onvoldoende om aan te nemen dat de brief niet op 4 februari 2003 is verzonden. Productie 18 van verweerster bevat een verklaring van mevrouw L van 9 augustus 2005, houdende bevestiging van de verzending van die brief in februari 2003. Klaagster heeft die verklaring niet weersproken. De Raad neemt bij dit oordeel mede in aanmerking dat niet gebleken is dat verweerster na januari 2003 nog voor klaagster heeft gewerkt, al

heeft zij nog enkele voorschotfacturen verzonden. Verweerster heeft onbetwist aangevoerd dat die bij vergissing zijn verzonden en dat verweerster ze heeft gecrediteerd.

- 5.3 Gebleken is voorts dat verweerster in juli 2003 heeft aangeboden om opnieuw werkzaamheden voor klaagster te verrichten. De Raad acht dit, gelet op de toen bestaande situatie, onverstandig. Dit heeft echter geen gevolg gehad, daar het aanbod is afgewezen.
- 5.4 De klachtonderdelen A en D zijn ongegrond.
- Klachtonderdeel B
- 5.5 Vast staat dat verweerster in de civiele procedures enkele facturen heeft overgelegd welke betrekking hebben op aankopen van verkochte inventarisgoederen. Volgens klaagster beschikte verweerster daarover uit hoofde van haar werk aan de administratie van klaagster. Volgens verweerster heeft zij deze stukken van klaagster verkregen bij het tekenen van de koopovereenkomst. De Raad acht dit laatste aannemelijk, daar het niet ongebruikelijk is dat verkopers de aankoopnota's overleggen van onderdelen van de over te nemen inventaris. De kopers hadden hierom mogen vragen, als klaagster dat had nagelaten, en dan had klaagster in redelijkheid aan dat verzoek moeten voldoen. In dit licht mogen deze stukken in de verhouding tussen klaagster en verweerster nauwelijks als vertrouwelijk worden aangemerkt. Ter zitting is gebleken dat in verband met de koopovereenkomst ook informatie is gegeven over onderhoudscontracten, hetgeen de indruk versterkt dat verweerster toen ook de nota's heeft gekregen. Tegenover het verweer heeft klaagster haar stelling niet weten te staven. Dit klachtonderdeel is derhalve ongegrond.
- Klachtonderdeel C
- 5.6 Verweerster heeft gemotiveerd weersproken dat zij administratieve stukken van klaagster in haar bezit heeft. Zij heeft aangevoerd dat zij de meeste werkzaamheden heeft verricht in het bedrijf van klaagster en dat alle administratieve bescheiden daar aanwezig waren. Tegenover dit verweer heeft klaagster haar stelling dat verweerster nog stukken in bezit heeft, niet gestaafd. Ook dit klachtonderdeel is derhalve ongegrond.
- Klachtonderdeel E
- 5.7 In de brief van 21 augustus 2003 aan klaagster raadsman heeft verweerster onverholven bedreigd met beslaglegging op de beide woonhuizen van de heer H, indien klaagster een klacht zou indienen. Zij heeft daaraan toegevoegd dat zij klaagster hoofdelijk aansprakelijk zou stellen voor de kosten welke zij zou maken in verband met een door klaagster in te dienen klacht en dat zij dan voor eigen werk een tarief zou berekenen dat onbetwist veel hoger was dan zij voor haar werk voor klaagster placht te berekenen. De Raad is van oordeel dat deze dreigementen voor een registeraccountant ongepast zijn en dat verweerster daarmee schade heeft toegebracht aan de eer van de stand der registeraccountants. Wel heeft de Raad enig begrip voor verweersters reactie, omdat de daaraan voorafgegane correspondentie van de raadsman van klaagster in een nodeloos zeer grievende toon was gesteld. Verweerster heeft ter zitting erkend en betreurd dat zij hiermee onjuist heeft gehandeld. Dit klachtonderdeel is gegrond.
- Klachtonderdeel F
- 5.8 De gewraakte mededelingen zijn door verweerster gebezigd in de procedure bij de Raad voor Geschillen van het NIVRA, alsook in de repliek in de onderhavige klachtprocedure. Het klachtonderdeel richt zich tegen het gebruik in de procedure bij de Raad voor Geschillen. Verweerster mocht zich geroepen voelen om de nadruk waarmee klaagster had gewezen op de ziekte van de heer H recht te zetten. Dit had verweerster er evenwel niet toe mogen verleiden om te reppen van de relatie die de heer H volgens haar met een vriendin onderhield, van zijn uitgaven in dat kader of van de door haar vermoede onbekendheid van zijn echtgenote daarmee. Deze mededelingen deden immers volstrekt niet ter zake en waren niet meer dan stemmingmakerij. Ook deze gedraging acht de Raad schadelijk voor de eer van de stand der registeraccountants, zodat dit klachtonderdeel gegrond is.
- 5.9 De hierna vermelde beslissing berust op de artikelen 33 en 34 Wet op de Registeraccountants en artikel 5 GBR-1994.

6 Maatregel

6.1 Verweerster is niet eerder door de tuchtrechter veroordeeld. Hierom en omdat in het bijzonder de raadsman van klagster, voor wiens gedrag in deze zaak klagster mede verantwoordelijk is, zich bij voortduring heeft ingezet om de verhouding tussen klagster en verweerster op de spits te drijven en daarmee heftigheid in verweersters reacties heeft opgeroepen, zal de Raad volstaan met gegrondverklaring van de klachtonderdelen E en F zonder een maatregel op te leggen.

Beslissing

De Raad van Tucht:

- **verklaart de klachtonderdelen E en F gegrond;**
- **verklaart de klacht voor het overige ongegrond.**

Aldus gewezen door mr. S.C.H. Koning, voorzitter, drs. H. den Boer RA en P.A.S. van der Putten RA, leden, in aanwezigheid van mr. P. Rijpstra, secretaris, en uitgesproken ter openbare zitting van 30 januari 2006

Annotatie BIJ JT 2007-16

Het dreigen door een accountant met het verhalen van de kosten indien een (voormalige) cliënt een tucht-klacht zou indienen, komt kennelijk de laatste tijd vaker voor: zie ook JT 2006-45, 2006-46 en 2007-15. Dit agressieve gedrag wordt door de tuchtrechter steeds aangemerkt als strijdig met de eer van de stand. In dit geval maakte betrokkene het wel erg bont: zij dreigde zelfs met beslaglegging. Over het achterwege blijven van een sanctie mag zij dan ook niet mopperen. Uit de tekst van de uitspraak, maar niet uit bijgaande samenvatting, blijkt dat betrokkene bij de - correcte - teruggave van de opdracht toch heeft aangeboden nog verdere werkzaamheden te verrichten. De Raad van Tucht acht dit onverstandig, doch verklaart de klacht ongegrond omdat dit aanbod niet is aangenomen. Dit oordeel lijkt mild, maar de vermaning is belangrijk.

Hans Blokdijk